

REDACȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

Nr-ii de Duminică pe
an fl. 2.—

Între România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERȚIUNILE:

de 1 fr. garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 80 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Năseudenii.

(S) Perderile ce a îndurat nația românească în sens bánffyst a averilor grănițerești numai acum se pot evalua. Trebuie să remarcăm nume, că Românii cei mai slabi și mai fără rușine se găsesc tocmai în cetățile odinioară cele mai românești: la Caransebeș și Năseud. Primarul român al redutei lui Doda este politicește aceeași unealtă a guvernului cum e Csokán János, faimosul Ioane Ciocan din Năseud. Și amândoi au în jurul lor ciraci zeloși, gata a se face chiar „Români guvernamentali”, numai să poată sta și mai pe departe lângă oala plină ce li-s'a hărăzit la direcția comunității de avere grănițerească. Pentru-că secretul decadentii (ca să nu zicem prețul ticăloșiei) lor naționale acesta este: beneficiul pe care îl au din averea câștigată cu sângele vărsat în multele războaie purtate de bravii grănițeri. Bietii viteji căzuți în apărarea Tronului și a țării! Dacă ar fi presupus că pe urma vitejiei lor nația are să se aleagă cu averi administrate de nepoți și strănepoți cari se fac coadă de topor la mâinile adversarilor aspirațiilor noastre naționale, ar fi murit nu strănutând steagul împărătesc, nici de glonțul dușmanilor, ci ar fi murit de mâhnire, și ultima lor răsuflare ar fi fost un blăstem asupra mișeiilor cari cu bani românești corup Românii...

Să ne explicăm adevărat, să vedem gradul păcătoșeniei la care au ajuns Românii din Năseud.

Facem, se înțelege, cuvenitele rezerve față de cei câțiva onorabili și buni Români, cari au rămas credincioși programului național român și hotărârilor conferințelor naționale.

Cei din ceata lui Csokán János nu osîtim a declara însă, că au sevrșit cea mai scârboasă trădare față de interesele obștești ale neamului.

Csokán, Pletos, Dr. Tanco, Ioan Gheție și alții de panura lor puteau adevărat să facă manifestație cum le place pentru guvernul unguresc. Tot ce făceau, se întempla pur și simplu în socoteala lor.

Mișelia se comite numai când se înțelege la terfelirea onoarei naționale.

Ce nevoie aveau adevărat „guvernamentali” să convoace adunare, să vină cu manifeste și hotărâri în cari se vorbește în numele *poporului*?!

De ce ei și-au dat silința să mascheze păcatul lor și să-l scoată în public învelit în haina curată a *poporului*, care nu știe și nici nu va aproba vre-odată astfel de trădări?

Și nu este oare cel mai nerușinat cinism a pretinde, că nenorocii ori inconștienții Români, puțini la număr de altfel — aduși la adunare de colgăbirae și geandarmi, represintau *voiața poporului român*?

Și cine va crede oare și va putea dovedi, că atât până acum, cât și de aci încolo, deputatul guvernamental Csokán János, pretins Român, a servit și va servi interesele națiunii române, cari nici odată n'au putut și nu pot fi confundate cu interesele

domnilor Gregore Pletos, Dr. Tanco și alți Gheție.

Interesele națiunii române pretind adevărat să sprijinim pe Bánffy, cel care ca satrap a dat prima lovitură averilor grănițerești, ear' acum ca șef al guvernului nu știe să fie indetul de născocitor în mijloacele de a distrugă tot ce este național român?..

Onorată Companie guvernamentală de la Năseud! dar' aceasta este ceva nerușinat...

Dacă nația română are nefericirea să numere între fiii săi și asemeni oameni cinici, noi, cei-ce ținem cu credința la postulatele naționale, ne-am aștepta, ca cel puțin să nu calomniați poporul, după-ce interesele lui le-ați trădat.

Interesele poporului român cer, ca toate forțele naționale să se întrunească și cu glas puternic să spună că detestază indeosebi politica tocmai a aceluia partid, din care M. Sa trebuie să-și aleagă sfetnici, și că la nici un caz nu pot fi buni Români cei cari spriginesc politica unor sfetnici maghiari împărătești ca cei actuali.

Așa domnule Pletos et C-nie!

Așa simte ori-ce Român bun care a luptat și s'a interesat de cauza națională, pe când Compania guvernamentală din Năseud a căutat numai să cerșască grația unor sugrumători ca Bánffy-pașa.

Interesele națiunii române pretind, ca *toți Românii să fie solidari în atitudinea lor națională*, ear' această atitudine nici de cât nu se poate conforma unor hotărâri luate în adunări al căror suflet sunt oameni ca d'alde Szilárd de la Caransebeș ori Csokán de la Năseud.

Eată de ce adunarea electorală și alegerea de la Năseud rămâne o vecinică pată pe grănițerii cărora un general Doda, un colonel Urs și alți bravi tovarăși le câștigase atâta glorie.

Ear' în mijlocul românismului, Năseudul continuă să rămână un centru de unde numai rușine se reflectează.

Elsația—Lotharinghia. Acum vre-o zece zile publicase ziarul „Novosti” și toată presa reproducuse un articol, în care povestea, că la plănuita conferință despre așa zisa desarmare Rusia va aduce pe tapet și chestiunea Elsației—Lotharingiei, din cari 2 provincii are să se formeze un stat neutru între Franța și Germania.

Nouă ni-s'a părut acest plan tainic imediat atât de suspect și de fantastic, în cât nici n'am amintit absolut nimic din scrisorile ziarului rusesc „Novosti”, mai virtuos știind, că foaia aceasta e în stăpânire deplină, atât materială cât și morală a Ovreilor; ear' pe deasupra au mare influință într'însa și Polonezii.

Dacă acum pomenim de ea, este pentru a arăta ce desmiuțire vine scrisorilor ei din partea unei foi rusești cu mult mai autorizate a vorbi despre cum gândesc Rușii cu guvernul lor cu tot. Reproducem adevărat, după foaia de seară a lui „N. Fr. Presse” de la 17 l. c. următoarele șire luate din „Novoie Vremia”:

„Cu aversiune și numai în con-

știința că avem datorința morală, suntem îndemnați a vorbi despre planul lipsit de tact și fantastic, pe care l'a zămislit o foaie din Petersburg, planul adevărat despre neutralizarea Elsației—Lotharingiei. După părerea fiecărui Rus cumpătat nici vorbă nu poate fi despre vre-o rezolvire a chestiunii acesteia; numai francezilor singuri le rămâne în voie (bleibt vorbehalten), a se înțelege cu Germania în cutare ori cutare sens, presupunând că în Berlin ar exista dispoziție pentru ceva arangement.

Rusia nici-când nu va îndrăzni a da sfaturi, fie de ori-ce natură, în chestia Elsației—Lotharingiei. Urmările războiului de la 1870 trebuie și vor sta afară din cadrul acelor chestiuni cari ar putea fi puse pe tapet în conferința așa zisă de desarmare, dacă ea se va întruni.

„Această a noastră părere stă într-o astfel de conglăsurire cu aceea a sferelor guvernamentale rusești, în cât nici nu va mai reveni cineva asupra acestei chestiuni.”

Asta este o graire nu se poate mai clară. Noi nu reproducem toate acestea și nu ne facem observații — căci în comentarii nici nu ne lăsăm, fiind-că nu vroim să scormonim o rană — doar' pentru-că ne-ar plăcea că este, ei simplamente fiind-că altfel nu se poate. Așa cer interesele egoistice ale celor mari.

Toastul unui general francez. Cu prilegiul manevrelor din Franța președintele Republicii franceze a dat o masă, la carea generalul Negrier, membru al supremului consiliu militar, a închinat în sănătatea preșidentului Faure, asigurându-l, că conducătorii miliției nici când n'au respectat legile mai mult ca acum, nici când n'a fost o mai trainică unire între ei, și nici când nu au fost mai gata de a lucra unul pentru altul, ca acum. Vorbirea-i senzațională și-a sfârșit-o așa: Nici când n'am pus mai mare încredere în oaste, *oștirile noastre vor și adevărat încrederea noastră!* Cuvintele generalului au strânit mare însuflețire în întreaga Franța.

Iubileul împărătesc.

Noi până acuma n'am reprodus nimic privitor la chestiunea: oare ține-se vor, ori nu se vor ține, serbările plănuite în jurul iubileului împărătesc. N'am reprodus nime fiind-că știrile răspândite în privința aceasta își contraziceau nu numai dintr'o zi într'alta, ci și chiar dimineața și seara a aceleiași zile.

Acum însă „Neue Freie Presse” vestește „din izvor absolut autentic”, că „toate serbările, ce se pregăteau pentru 2 Decembrie și la cari împăratul avea de gând a participa, nu se vor ține. Ba nici însași ziua suirei pe tron a M. Sale nu va fi serbătorită în mod oficial; nici chiar slujba dumnezească în catedrala Sf. Stefan, la care era să asiste Monarchul cu toți membrii Casei domitoare, nu se va face”.

D'asemenea sunt auzite audiențele solemnele, în cari erau să-și depună prinosul de omagiu: *deputațiunile ce-*

lor două case ale reichsrathului, ale celor 17 diete provinciale, ale orașelor, etc. Din dispozițiunile acestea urmează că nu va veni la Viena nici unul dintre potențaii cari se pregăteau ei înșiși ori prin reprezentanți a asista la jubileu.

Monarchul și-a propus a trăi cele mai apropiate 6 luni într'un doliu deplin, retras cu totul și izolat; ear' în acest restimp vrea să se dedeie numai muncii și afacerilor statului, ne comunicând cu altă lume decât cu ministrii, demnitari de stat, precum și cu reprezentanții armatei, cari vor re-fera.

„In muncă și lucru imi voiu oăta singura mângăere” — s'a exprimat M. Sa.

Și „Fremdenblatt” confirmă aproape toate aceste informații.

Inmormântarea Impărătesei.

Cripta din capela Capucinilor din Viena s'a deschis din nou, ca de astădată să cuprindă în sinul său cadavrul unei dintre cele mai nobile ființe ce au șezut cândva pe tronul unei țări.

Dragostea și iubirea tuturor popoarelor din cele două țări au însoțit-o la groapă pe ființa, care nimenui rău nu i-a făcut, ci numai bine.

Clopotele bisericilor din întreaga împărăția au sunat jalnic când cadavrul bunei Impărătese a fost pus spre vecinică odihnă, ear' sufletul a sburat acolo unde nu este nici durere, nici suferință, nici înfrigidare.

Căci cât a trăit puține bucurii și multe dureri i-au fost partea pe pământ. Durerea a fost elementul Ei, și simțea că numai aceasta li face bine.

A iubit mult, dar' a suferit și mai mult. Nenorocirile familiare ce s'au abatut asupra capului Ei, au repus-o cu totul. În inima Ei durerile au bătut ca într'un ilău.

De dureri s'a scăpat acum. Mâna ucigașă a unui lăpădat de Dumnezeu și de oameni i-a înfipț pumnalul chiar în inimă, care i-a fost așa de largă și așa de bună.

Acum nu mai suferă. Trupu-i rănit a fost așezat lângă cel al iubitului Ei fiu Rudolf, ear' sufletul i-a sburat în împărăția Cerurilor, la lăcașul celor buni și milostivi.

Dormi în pace nobilă ființă. Amintirea pe veșie i-ți va rămânea scrisă pe filele inimii popoarelor din Austro-Ungaria.

Participanți princieri.

Pentru a lua parte la tristul act al inmormântării Impărătesei au sosit din toate părțile membrii familiei domnitoare, domnitori străini, deputațiuni de tot soiul.

Regele României a sosit în Viena în ziua inmormântării la orele 8. La gară a fost așteptat de cătră archiducele Otto, trimisul României, Ghica, și de cătră consulul României Arnold.

Representantul Țarului marele Principe Alexei a sosit în Viena la orele 7 și 29 minute.

Bibliografie.

„Gramatica Română“ pentru învățământul secular de Ioan Petran, profesor. Partea I. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Se poate căpăta și la administrația „Tribuna Poporului.“

— Tocmai acum a apărut *Gramatica germană* teoretică și practică, cuprinzând afară de principalele reguli ale limbii germane teme, bucăți de cetire și conversațiuni, precum și un vocabular. Gramatica e prelucrată pentru usul Românilor de Ludovic Leist. Cartea a apărut în editura lui Iuliu Gross din Heidelberg.

„Treizeci de ani de domnie ai Regelui Carol I. Cuvântări și acte. Vol. I. 1866—1880. Volumul I. 1881—1896. Edițiunea academiei Române. București 1897.

„Biblioteca Noastră“ de sub direcțiunea dlui Enea Hodoș profesor în Caransebeș apare în fiecare lună.

Numerele apărute până acum sunt: Nr. 1. S. Secula, „Realități și Visări“, novelete. — Nr. 2 Iosif Bălan, „Iancu de Hunyad“, cere. istorică. — Nr. 3. și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză“. — Nr. 5. Gr. Alexandrescu, „Fabule alese“. — Nr. 6. N. Macovișteanu, „Dela Sate“, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!“ comedie. Nr. 8—9 O. G. Lecca, „Istoria Țiganilor“. Nr. 10 E. Hodoș, „Convorbiri pedagogice“, Nr. 11—12 E. Hodoș, „Cântece Bănățene“, cu un răspuns profesorului Dr. G. Weigand

Bibliografii: a apărut și se află de vânzare la administrația „Tribunei Poporului“ și la autor „Vieritul“ de Petru Vancu învățător în Măderat p. u. Pancota, cu prețul 60 cr. O carte foarte instructivă pentru economii ce se ocupă cu vieritul, pe care o recomandăm cu plăcere.

„Acte și documente relativ la Istoria Renașterii României, publicate de Dimitrie A. Sturdza. București. 1888—1896. Tipografia Carol Göbl. Cuprinde:

Volumul I 1) Tractatele dintre Principatele Române și Turcia. 2) Tractatele dintre Principatele Române și Rusia. 3) Tractatele dintre Turcia și Austria. 4) Tractatele dintre Turcia și România. 5) Tractate și acte dintre Puterile Europene relative la Poarta Otomană și Principatele Române.

Volumul II. Acte și documente dela 1844 până la încheierea Tractatului de Paris din 30 Martie 1856.

Volumul III: Broșuri relative la situațiunea Principatelor Române după tractatul de Paris.

Volumul IV: Acte și documente dela 1 Martie până la 30 Iunie 1857.

Volumul V: Acte și documente dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1857.

Volumul VI: Partea I: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Moldovei, dela 22 Septembrie, până la 21 Decembrie 1858

Partea II: Procesele verbale ale adunării ad-hoc a Munteniei dela 10 Septembrie până a 10 Decembrie 1857 (Divanul ad-hoc din 1857 și Comisiunea Europeană din 1856—7)

Volumul VII: Acte și documente din anul 1858 până la înălțarea lui Alexandru Ion pe tronul Principatelor-Unite în anul 1859.

Bibliografie. Gramatica română pentru școalele primare. de profesorul Ioan Petran Partea I. Proposițiunea simplă curată. Cartea a apărut în editura autorului în Arad. Prețul unui exemplar 15 cr. v. a.

— Tocmai acum a apărut „Gramatica limbii eline“, după Curtius - Hartel, de Paul Budiu, prof. gimn. Acesta este al doilea op din editura fundului „Coresi“ din Brașov. Manualul acesta de școală este aprobat de ministerul reg. ung. de culte și instrucțiune publică și e menit să umplă un gol în literatura noastră didactică. Prețul: 2 fl. 60 cr.

„Victoria“

institut de credit și de economii
SOCIETATE PE ACȚII.

Arad, casa proprie, calea Arhiducele Iosif Nr. 2.

Intemeiată la 1887.

Capital de acții	fl.	300.000
Fond de rezervă	„	100.000
Depuneri	„	1,000.000
Circulația anuală	„	15,000.000

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la terminul de abzicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandai.

121—(4)

Direcțiunea institutului.

Se primesc comande pentru următoarele lucrări:

Circulare și prețuri-curente
NOTE
Opuri și Broșuri

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului“ A. P. Barcianu Arad

Strada Aulich Nr. 1.

Diferite tipărituri pentru bănci
PLICURI

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează prompt.